Työ- ja elinkeinoministeriö
Lausunto esitettyyn pyyntöön 22.8.2018 tilintarkastuslain 2 luvun 2 §:n muuttamiseksi

TILINTARKASTUSYHTEISÖ NEXIA OY:n LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSEEN KOSKIEN TILINTARKASTUSLAIN MUUTTAMISTARPEITA

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 27.4.2016 työryhmän (myöhemmin "***työryhmä***") selvittämään tilintarkastuslain muuttamistarpeita, minkä perusteella Hallitus on antanut esityksen 22.8.2018 tilintarkastuslain muuttamisesta tilintarkastuksen rajojen osalta. Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Tilintarkastusyhteisö Nexia Oy:ltä *(myöhemmin "**Yhteisö**")* lausuntoa Hallituksen esitykseen.

Boldattuna ovat ne kohdat, jotka poikkeavat edellisestä lausunnostamme.

TILINTARKASTUKSEN RAJOJEN NOSTAMINEN

Yhteisönä vastustamme tilintarkastusvelvollisuuden rajojen muuttamista seuraavin perustein:

- Suomen Tilintarkastajat ry:n toiminnanjohtaja Sanna Alakare sekä hallituksen puheenjohtaja Petri Kettunen mainitsevat kirjoituksessaan (Kauppalehti 23.1.2018) esimerkkinä Ruotsin, jossa nostettiin tilintarkastusvelvollisuuden rajaa vuonna 2010. Kokemusten jälkeen on Ruotsissa ehdotettu tilintarkastusvelvollisuuden palauttamista aiempaan laajuuteen, eli kattamaan kaikki osakeyhtiöt. Yhteisönä emme kannata em. ehdotusta laajuuden ylettämistä kaikkiin osakeyhtiöihin. Kun rajojen muuttamisen käytännön haitat on jo kertaalleen todettu-Ruotsissa olevan hyötyjä suuremmat, ei ole syytä tehdä samaa virhettä myös Suomessa.
- Hallituksen esitys perustelee rajojen nostamista hallinnollisen taakan keventämisellä ja valinnanvapauden lisäämisellä. Ilmeisesti käsitys on, että kerran vuodessa toimitettu tilintarkastus on todellinen taakka yhtiöille. Rajojen nostaminen nykyisestä mikroyritysten rajoihin ei juurikaan vähennä *yhtiöiden lakisääteistä* hallinnollista taakkaa. Mm. osakeyhtiölain määräämät yhtiö- ja hallituksen kokouspöytäkirjat sekä osakerekisteri tulee edelleen olla olemassa. Tilintarkastuksella on yritystä laajempi vaikutuspiiri, joka ulottuu eri sidosryhmiin. **Lisäksi haluamme tässä mainita, että koska tilinpäätöksiä hyvin usein tilintarkastuksen kuluessa korjataan, noussee loppujen lopuksi rajojen noston myötä yhtiöiden hallinnollinen taakka, sillä virheiden korjaaminen jälkikäteen on työlästä ja hankalaa.**
- **Hallituksen esitysluonnoksen mukaan yritysten vuotuinen säästö tilintarkastuskuluissa olisi 18 miljoonaa euroa, jos rajoja nostettaisiin esitetylle tasolle. Vastaavaa vaikuttavuusarviota ei ole tehty verokertymän osalta, jos tilintarkastuksen rajoja nostettaisiin. Käsityksemme mukaan, todellisuudessa säästö tulisi olemaan menetyksen puolella verotulojen menettämisen (niin yhteisövero kuin arvonlisäverokin) ja oikeusprosessien lisääntymisen kautta.**
- Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että nykyiset rajat edesauttavat harmaan talouden ehkäisyä sekä verotuksen oikeellisuutta. Laki rahanpesun ja terrorisminrahoittamisen estämiseksi tuli voimaa 3.7.2017. Lain tavoitteena on estää rahanpesua ja terrorismin rahoittamista, edistää tällaisen toiminnan paljastamista ja selvittämistä sekä tehostaa rikoksen tuottaman hyödyn jäljittämistä ja takaisinsaantia. Nykyisten rajojen nostaminen, edes mikroyritysten tasolle, vie tältä lailta pohjaa pois.

- Suomessa on heikosti säännelty lainsäädännöllisesti tilitoimistojen toimintaa sekä vastuuta. Sekä tilitoimistojen että kirjanpitäjien taso on vaihtelevaa, millä on merkittävä vaikutus sekä kirjanpidon, että verotuksen oikeellisuuteen. Myös Ruotsissa katsottiin tilinpäätösten laadun laskeneen rajojen muuttamisen jälkeen. Suomessa auktorisoituja tilintarkastajia valvoo ja rankaisee Patentti- ja rekisterihallitus, kirjanpitäjiä ei kukaan. Mitä korkeammat rajat ovat, niin sitä vähemmän on ulkopuolista kontrollia ja suurempi mahdollisuus virheille ja väärinkäytöksille.
- **Hallituksen esitysluonnoksessa mainitaan, että "Teknisten apuvälineiden hyödynnettävyys saattaa myös parantaa tilinpäätösten laatua tulevaisuudessa, vaikka varsinaista tilintarkastusta ei suoritettaisi" sekä viitataan XBRL- teknologiaan. Digitalisaation kehitys on erittäin tervetullutta myös tilintarkastukseen, mutta niin kauan kuin teknisiä apuvälineitä käyttävät samat tahot kuin nyt, niin kirjanpidon kuin tilinpäätösten laatu ei tule muuttumaan. Lisäksi tilinpäätöksen laatiminen vaatii myös paljon sellaista harkintaa, mitkä vaativat aloitteellisuutta ja arviointikykyä, esimerkiksi taseessa olevien pysyvien vastaavien arvostus, sellaisissa tilanteissa, missä taseessa oleva omaisuuden arvo on laskenut tasearvoa alemmaksi.**
- Maakunnissa toimivien tilintarkastajien näkökulmasta rajojen nostamisella olisi merkittävämmät seuraukset kuin esimerkiksi Etelä-Suomessa. Nostaminen vaikuttaisi tilintarkastuspalveluiden saatavuuden tai jopa osittaiseen katoamiseen. Lakisääteisen tilintarkastuksen lisäksi tilintarkastajat tarjoavat muitakin varmennuspalveluja, kuten liikennelupa- ja saneerauslausuntoja sekä Tekes / Business Finland- tarkastuspalveluita. Jos iso osa lakisääteisen tilintarkastuksen asiakaskunnasta katoaa, samalla pohja muilta palveluilta sekä ammatin harjoittamiselta. Suomessa esitetty rajojen nosto poistaisi 50 – 60%:a yrityksistä tilintarkastuksen piiristä.

  Yhteenvetona toteamme, että **vastustamme tilintarkastuslain 2 luvun 2§:n muuttamista sekä lakiesityksen viemistä eduskunnan käsiteltäväksi**

  Lisäksi olemme vahvasti erillisen pienyhtiötilintarkastusstandardien kannalla ja tämän laatimista ja toteutumista tulisi mielestämme kannustaa. ***Se toisi merkittävät säästöt nimenomaan pienyrityksille jättäen kuitenkin tilintarkastuksen tuottaman lisäarvon ennalleen, kun suuryhtiöitä varten laadittuja, pienyrityksille liian raskaita standardeja ei tarvitsisi soveltaa pien- ja mikroyrityksiin.***

Helsingissä 21.9.2018
Nexia Oy, Tilintarkastusyhteisö

Katja Hanski, KHT
Toimitusjohtaja